

stemmende for en Folketingskreds' Størrelse skal være Indvaanerantallet. Nu er den ærede Konseilspræsident og jeg jo enige herom, og lad os nu antage, at Enigheden strækker sig videre til hele Venstre og hele Højre. Lad os altsaa antage, at disse to Partier ere enige om, at det nuværende Antal af Folketingsmænd vil være passende, at der ingen Grund er til at forøge det. I saa Tilfælde vilde det jo være heldigt, om der i dette Øjeblik stod i Grundloven: omtrent 25,000. Fra Socialdemokratiets Side foreligger der mig bekendt ikke nogen Udtalelse i den Retning, altsaa hvorvidt man ogsaa fra den Side vilde akviessere ved det nuværende Medlemsantal i Folketinget, naar blot Kredsene bleve nogenlunde lige store, altsaa omtrent paa 25,000 hver. Hvis altsaa Socialdemokraterne kunde erkende sig enige med de andre Partier heri, saa blev der tilstrækkelig Enighed om dette, at hvad der danner Grundlaget for denne Paragraf godt kunde gennemføres, saaledes at man kunde skride til Omordning uden en Grundlovsforandring. En saadan Omordning har jo ogsaa fundet Sted, nemlig ved Loven af 1894, og den ærede Konseilspræsident vil da vel ikke paastaa, at Loven af 1894 er stridende mod Grundloven. Den er jo vedtagen af Rigsdagens to Ting og stadfæstet af Kongen; den Omordning, der da skete, maa da være overensstemmende med Grundloven. Jeg skulde tro, at den ærede Konseilspræsident dog vilde stille sig mindre afvisende overfor en Forandring, hvis Loven af 1894 ikke var gennemført. Hvilken uhyre Størrelse vilde ikke den daværende Københavns 5te Valgkreds have faaet i dette Øjeblik? Jeg har ikke set det efter, men det vilde jo have sin Interesse at faa at se, hvilken formidabel Størrelse den da vilde have faaet. Da vilde ganske sikkert den ærede Konseilspræsident have sagt: Nej, her maa vi gaa til en ny Ordning selv uden Grundlovsforandring. Altsaa, Loven af 1894 har kunnet blive gennemført uden en Grundlovsforandring, om maaske ogsaa nu kunne foretages en Omordning uden en Grundlovsforandring. Nej, lad os sige det rent ud: Vanskeligheden ved Gennemførelsen af en Valgkredsordning ligger ganske simpelt deri, at der er foregaaet en Forskydning indenfor Befolkningen, saaledes at relativt er Folketallet udenfor Byerne blevet formindsket, medens det særlig i Hovedstaden er forøget, og at altsaa en ny Valgkredsordning vilde fordrø en Resignation fra Landborepræsentanternes Side, som man ikke venter, at disse ville udvise.

Dette er Aarsagen til, at den ærede Konseilspræsident stiller sig afvisende overfor en Omordning af Kredsene, og dette er det da, der har faaet Navn af den politiske Situation, der ikke tillader Forandringer i Øjeblikket. Jeg beklager meget, at den ærede Konseilspræsident stiller sig paa en saadan Maade, men glæder mig over, at han dog erkender, at man ikke bør bebrejde de politiske Partier, som særlig føle Uretfærdigheden af den nuværende Ordning; at de paatale den, hvilket jeg haaber, den ærede Indenrigsminister har lagt Mærke til; han har jo for kort Tid siden udtalt, at det var disse forkastelige Klasseinteresser, der gjorde sig gældende.

Maa jeg slutte mine Bemærkninger om dette Afsnit af den ærede Konseilspræsidents Tale med blot at fremdrage et enkelt Punkt af, hvad den ærede Konseilspræsident senere udtalte. Han udtalte sig om Udviklingen af Parlamentarismen her hjemme. Det kunde nu ikke falde mig ind ved denne Lejlighed at komme ind paa en Debat om dette Spørgsmaal, det vilde jo ogsaa kun være, hvad man kalder en akademisk Diskussion, der her kunde foregaa. Men den ærede Konseilspræsident vil vist indrømme mig, at den første Betingelse for en Udvikling i den Retning maatte jo være, at Folketingets Sammensætning afspejlede de politiske Forhold ude i Befolkningen saa klart og rent som vel muligt. Det maatte da være den første Forudsætning. Men skulde dette ske, maatte man have en hel anden Maade at vælge Folkerepræsentanter paa, og navnlig vil det da være fuldstændig umuligt, hvis man opretholder den nuværende Ordning, saa at man har Kredse af en saa højst ulige Størrelse som den, der her er Tale om. Men naar denne Afspejling her i Folketinget af Forholdene ude i Befolkningen ikke er bragt i den rette Orden, kan der formentlig ikke være Tale om Udvikling af en saadan Parlamentarisme; da det let vilde blive et ganske skævt Forhold, der vilde komme til Stede. Saa skal jeg for øvrigt nævne, at det meget godt, maaske om ikke mange Aar, kan hændes her hjemme, hvad der hændes i mange folkevalgte Forsamlinger, at der ikke er noget decideret Flertal i et Ting. Det kan jo ske derved, at Flertallet her formindskes, enten ved at andre Partier fortrænge det, eller derved, at Tiderne udvikle sig saaledes, at der sker en Omdannelse af Partierne. Begge Dele ere jo mulige og forudseelige. Der kan altsaa saare let komme det Tilfælde, at der her i Tinget ikke er noget